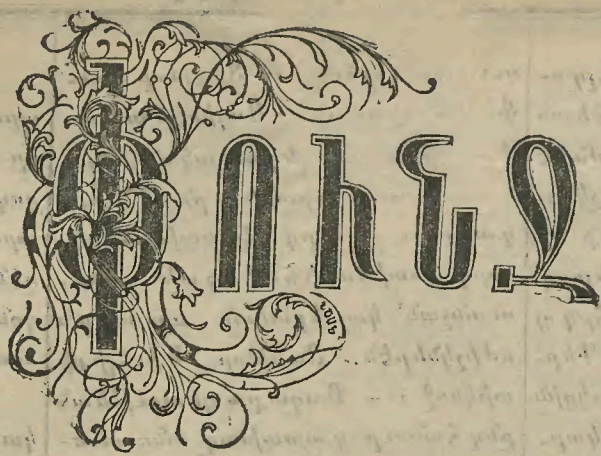

Փոստը չՆԱԲԱԾ օրերը կը հրատարակուի :
Տարեկան բաժանորդագրին է երկու և կես
արծաթ : Մեծիկ կանխիկ վճարելի, քե մայրա-
քաղաքիս ևս իւր արտադրանաց ևս քե գաւառաց
համար :
Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ
կընդունուի :
Տեղական և ցաւառական բորտաւորութեան
ծախքը խմբագրութեանը պիտի վճարէ :
Հատը 40 փարայէ, և կցտնոյի մասնաւոր-
րապէս Պանձե-Գափու զբաղմանու և ցրալա-
ճառ Պօղոս և Զակար աղայից խանութները :

Դրանուցման տողը 3 դրուշ է մեկ անգամի
համար : Աւելի աման կըլլայ աւելի անգամնե-
րու համար :
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր
ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեանի
Պօլիս Պալըզ-Բազար Դափիյէ խան վերի լարի
քիւ 46 :

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN

Directeur du journal Armenien Pounch
— 46 Nafie-Han Balouk-Pazar 46 —
Constantinople

ԹԻՒ 1979

Շ Ս Բ Ա Պ

1886 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 4

ԱԶԳԱՅԻՆ

Դիւանաւորութեանը կը բարձրա-
նան այս օրերս առ հասարակ ազ-
գային պաշտօնական մարմնոց կող-
մանէ նիւթական անձկութեան
համար : Պատրիարքարանի կեդ-
րոնական սնտուկն որչա՞նչ սովորա-
կան հանրածանօթ վիճակն է նիւ-
թական անձկութեան, անփութիւն
կը պահէ յայտմանս առաջնու-
թիւնը. դժգոհ ևս թաղական խոր-
հորդարանք, ուսուցչական մար-
մինք, քահանայական դասը, քա-
րովիչք, առաջնորդք և այլ ամե-
նայն : Իրեցիւնք անցեալ շարժու-
թէ իւսկիւնարի Ս. Կարապետ եւ
կեղեցոյ քահանայից դասն մինչև
իսկ առ Կրօնական ժողովն դիմե-
լով իրենց նիւթական անձկու-
թեան համար դարման խնդրեցին,
և ժողովն ուրիշ թաղերու քահա-
նանքէ ալ այսպիսի դանդաղանք
լսած լինելով հարկադրեցաւ Տ.
Սուքիաս և Տ. Խորէն աւագքոս
հանայից յանձնարարել, որ խոր-
հորդարանք թաղական ամենայն աւագ-
քահանայից ծրագիր մը պատրաս-
տեն քահանայական դասուն նիւ-
թական անձկութեան առաջն առ-
նելու համար : Ազգային կեդրոնա-
կան վարչութեան Բաղաքական
ժողովն ալ գրեթէ ամեն նստին
մէջ դրամական խնդրովը զբաղի
կը հարկադրէ : Եւ Պօլսոյ ու դա-
ւառաց ազգային տրոց դանձման
համար կաշկարանի միջոց հրահանգ-
ներ յորդորներ և մերթ սպառնա-
լիք ուղղելով առ որս անկէ : Եւ
կայն չյաշտոյր ըստ արժանեցն, և
չեմք յուսար որ Կրօնական ժողո-
վէն յանձնարարեալ ծրագիրն ալ
դոհաւորեցի արդիւնք մ'ունենայ
քահանայական դասուն համար :

Սրի՜ ի՜նչ միջոց պէտք է որ-
պէս զի կարելի լինի առաջն առ-
նուլ այս ընդհանուր դժգոհու-
թեան : Աւերորդ է խնդրել եկեղե-
ցականներէն որ ազգային պար-
տականութեան յորդոր կար-
գան առ ժողովուրդն : Եկեղեցա-
կանք արդէն ինքեանք դժգոհ
լինելով այդպիսի յորդորներ բը-
նականաբար ուղղակի կամ անուղ-
ղակ իրենց համար կողմէն առ
ժողովուրդն : Իսկ ազգային վար-
չութիւնը կը կատարէ իւր պարտ-
քը իւր բարոյական իրաւասու-
թեան սահմանին մէջ, և պարտա-
ղանցներու համար չկայ ուրիշ պա-
տիժ, եթէ ոչ այդպիսիք եթէ
գործով մը Պատրիարքարան եր-
թան, առնուլ նոցա չվճարած
տուրքերն և այլ կատարել ի՜նչ
գործ որ ունին : Մեր կը խորհուրդ
թէ դժգոհութեան այս ընդհա-
նուր վիճակին մէջ ազգային լրա-
գրութեան կը մնայ մեծ պարտք
մը, այն է՝ մէկ կողմանէ հրաւի-
րել ազգային դժգոհ մարմիններն,
որ անվճատ աշխատին հասցիները

դանձկու և առաւել խնայու-
թեամբ մատակարարելու համար,
միւս կողմանէ անդադար յորդոր
կարգաւ առ ամենայն դաս ժողո-
վուրդէն ի Պօլիս և ի գաւառս,
որ չթերանան իրենց ազգային ան-
հրաժեշտ պարտուց մէջ, և վերջ
տան ներկայ ամօթալի դժգոհու-
թեանց : Իրեմք թէ ժողովուրդն
ալ պիտի դանդաղանք ժամանակին
անձկութեան համար, և բաւական
իրաւունք ունի : սակայն տարա-
կոյն չունիմք թէ այս վիճակին մէջ
իսկ կրնայ լինի կատարել իւր
պարտին, եթէ աւերորդ ծախ-
քերէ բոլորովին դուրսանայ, և ե-
թէ սակաւ մի կամք ու ջանք ու-
նենայ : Ժողովուրդը միշտ յիշելու
է թէ կեդրոնական սնտուկին դա-
տարկութիւնը թաղական և դաւա-
ռական սնտուկներուն ամալութիւ-
նը, եկեղեցականաց՝ ուսուցչաց կա-
րօս ու անձուկ վիճակը մեծապէս
կը վնասեն ազգային ամեն գործոց
ու խնդրոց կարգադրութեան, և
ազգային յառաջադիմութեան ջա-
նից ու աշխատութեան : Հարկ է
տակաւին ևս յեղեղել առ՝ տե-
ղեղանօթ ճամբարութիւնը թէ
առանց դրամի չիք յաջողութիւն
որեւէ ձեռնարկութեան, և չիք
ազգային յառաջադիմութիւն և
զարգացում :

Ս.յա առթիւ կառավարիւնը
ազգային վարչութեան Բաղաքա-
կան ժողովոյ որ միանգամ խորհի
թէ կարելի է Ազգին մէջ մէկ կամ
երկու զրուշի ազգային ընդհանուր
դիւրատար տուրք մը սահմանել
փոխանակ 23 և 75 դրուշի :
Ս.յա առթիւ կառավարիւնը
նաև Կրօնական ժողովոյ որ պահ
մը խորհի թէ կարելի է քահանա-
յական ծուխներն հաւասար կամ
ուրիշ արդար քանակութեամբ
բաժնել քահանայից մէջ, և թող
չտալ որ քահանայ մը հարկաւոր
ծուխ ունենայ, իսկ ուրիշ քահա-
նայ մը հազիւ քանի մը ծուխ
տէր լինի : վերջապէս մէկը յըղ-
վանայ, պարտի, գիրանայ,
իսկ միւսը տառապի, տուայտի,
բայց դանդաղանք բացադան,
չութեանց մասնակցին առ հասա-
րակ ամենքն ալ :
Ի մի բան հարկ անհրաժեշտ է
ազգուսաւոր վերջ տալ նաև ամե-
նայն զեղծմանց, և պակասու-
թեան բոլոր բեռն չճանաչողներ
ժողովուրդէն վրայ :

Չարձանայի ազգային ժո-
ղովն դեռ կը շարունակէ ի դիմաց
ժողովուրդէն թախանձանք խնդ-
րել Պատրիարքարանէն, որ Չար-
ձանայի վիճակը Տրապիզոնի ա-
ռաջնորդութեանէն անջատուելով
ուրոյն առաջնորդութիւն լինի : Վեր-
ջին օրերս դարձեալ գիր մը ուղ-
ղուր է ի Պատրիարքարան, յու-
րում ծանուցեալ են անջատման
նիւթական ու բարոյական օգուտ-
ները : Պատրիարքարանի պարտ է

վերջնական պատասխան մը տալ
այս ժողովուրդէն, և եթէ առան-
ձին առաջնորդութեան մը կող-
մութիւնն անհնար է, զայն գրել
պատճառներովն հանդերձ : Ըստ
մեզ, քանի որ համայն ժողովուր-
դը կը խնդրէ անդադար, և ան-
ջատու միջոցաւ է ժողովուրդէն,
թող տալու է որ Չարձանայ ու-
րոյն վիճակ մը կազմուի : Ըստ մեզ՝
ամէն մտածումներէ ու նկատում-
ներէ գրելի վերջ է ժողովուրդէն
օգուտն ու շահը :

— Հրաշագործ մականունն
եւալ Տ. Մկրտիչ եպիսկոպոս Տիգ-
րանեան որ ժամանակէ մը հետեւ
հրահանգէր ի Տիգրանապետ, վախ-
ճանք է անցեալ ուրախ, ի հա-
տակի 75-80 ամաց : Տիգրանեանի
ազգային կեանքն հանրածանօթ է.
Պատրիարքարանն ու մեր լրագրու-
թիւնն յաճախ հարկադրեալ եմք
զապիլ նորա գործերով : ճարտա-
րամիտ եկեղեցական մ'էր, բայց
դժբաղդարաւ ոչ ի լաւ անդր կը
գործածէր այդ ճարտարամիտ-
ութիւնն, և գոցեա հրաշիւք իմն
անպարտ ու պարզեցս կենէր
ազգային ատենաներէ, և միշտ
պաշտպանութիւն կը գտնէր : Կար-
ծեմք թէ բաւական դրամ և գոյք
ունէր, թէպէտ չբաւոր կը ձեւա-
նայր : Պատրիարքարանն ի հարկէ
ըստ օրինի կը հետամտի յերեւան
հանել և պարտուպատշաճ անօ-
րինութիւնն ընել : Տիգրանեանի
վրայ, յետ փոխանին, այսչափ
միայն գրել բաւական կը համա-
րուր, որովհետեւ տակաւին կը տի-
րէ այն գաղափարը թէ վախճա-
նելով մը անսպաստ խօսել ու գրել
պատշաճ և ներքին չէ : Թէպէտ
հաւատարմի եմք այս գաղա-
փարին, և օգտակար կը դատուի
ինչպէս դրուստեղին դրուստե-
նայն ևս պարտաւելին պարտաւել
յօրինակ և ի գլխատուութիւն այլոց
անիրաւութիւն չէ՝ ընդհանրապէս
ներքոյ յօրինել առանց խտրելու
բարին ու չարն :

— Զմիւռնիոյ ազգային նշա-
նաւոր տիկիներէն ազնուահի
Վառվառէ Ս. Իլիքեճեան հինգ
Օսմանեան լիւրա նուէր զրկել է
առ Միացեալ ընկերութիւնն, ի
յրշտակ վախճանեալ երուսդ
որդւոյն :

— Հանգուցեալ Տ. Ներսէս
Սրբազանի անվճար մնացած ամ-
սալ թուաները, 60-70000 դրուշի
գումար մը, Կեդրոնական սնտու-
կէն առնուլ ուղեր են ժառան-
գորդք, բայց Բաղաքական ժո-
ղով մերժեւ է : Շատ լաւ բեր-
է : Ժառանգորդք որ քանի մը
հազար լիւրայի տիրեցին, պարտե-
լին վիճահանաբար վարուել և այդ-
պիսի պահանջում մը չընէին : Ար-
դէն Հանգուցեալն Կեդրոնական
սնտուկին թողած էր այդ գումա-
րը :

— Կը լսեմք թէ Ուսումնական
խորհուրդը կառավարիէ 120 դը-
րուշի տուրք մ'առնուլ վարժարա-
նաց մէջ դասախօսող ուսուցիչնե-
րէ երբ վիշապգիր տրուի նոցա :
Ուսուցչաց նեղ ու անձուկ վիճակը
ծանօթ է : ուստի Ուսումնական
խորհուրդը պարտ է ուսուցչաց
գիւրակեցութեան միջոցներ հայ-
թայթել, և ոչ թէ բեռ մ'ալ իւր
կողմանէ ծանրացրել նոցա վրայ :
Բաղաքական ժողովն արդարու-
թեամբ վարուած կը լինի, եթէ
մերժէ Ուսումնական խորհուրդ
այս առաջարկութիւնը :

— Ազգային նշանաւոր ոսկե-
րիչներէն Սարգիս աղա Չըրաճեան,
երեքշաբթի գիշեր, յետ երկօրեայ
հիւանդութեան կնքեց մահկանա-
ցուն, և հետեւեալ օրը յուղարկա-
ւորութեան հանգէսը կատարուե-
ցաւ ի Մայր եկեղեցւոյ Գումգա-
փուլ, արժանաւայել չքով : Չըրա-
ճեան բազմածանօթ է, բազմա-
թիւ տարիներէ ի վեր գրեթէ ան-
ընդհատ գտնուած է ազգային
վարչական, թաղային և երեսփո-
խական պաշտամանց մէջ :

— Վեհափառ Տ. Տ. Մակար
Հայրապետն ամենայն Հայոց լսե-
լով պատրիարքական փոխանորդ
Բուսնուգլեան Գեր. Տ. Գեորգ. Մ.
վարդապետի բարուք ծառայու-
թիւններն, ոսկի շղթայով ոսկի
խաչ մը նուէր զրկեց առ Նորին
Գերապատուութիւնն, որ հնու-
թեան կողակաւ, ի ձեռն Ամեն.
Ս. Պատրիարք Հօր, որ հինգշաբ-
թի յանձնեց Գեր. Բուսնուգլեան
Հօր, հաճութեամբ շնորհաւորե-
լով : Կը լսեմք թէ Ս. Պատրիարք
Հայրը մտադիր է առաջարկել ազ-
գային վարչութեան խառն ժողո-
վոյ որ եպիսկոպոսական վիշապգի-
րուի Գեր. Բուսնուգլեանի, և
Նորին Գերապատուութիւնն առա-
ջիկայ գաւնան ուղեւորի ի Ս. Լի-
մաճին Գեր. Օրմանեանի հետ
յատուհան եպիսկոպոսութեան
բարձրանալու համար : Սիրով լը-
սեցինք Ս. Պատրիարք Հօր այս մը-
տադրութիւնը : պատրիարքական
ընտրութեան խնդրէն ետքը ար-
դէն առաջարկած եմք մեք ար-
ժանաւոր փոխարինութիւն մ'ընել
Բուսնուգլեանի Հօր : Կը շնորհաւո-
րեմք գրեւ. Բուսնուգլեան, յու-
սալով թէ եպիսկոպոսական աս-
տիճան բարձրանին ևս շնորհաւո-
րելու ուրախութիւնը կունենամք
ի մօտոյ :

— Երուսաղիմայ Հայոց և Լա-
տինաց վանքերն ստիպուել են
բողոքել առ տեղական կառավա-
րութիւնն, Գալիլէ անուն ուխտա-
տեղւոյ մը ի Յունաց բողոքովին
գրաւման համար, ուր ըստ հինա-
ւոր սովորութեան աղատ մուտք
ունին եղեր Հայ, Յոյն և Լատին
ուխտաւորք անխորի : Ժամանակէ
մը հետեւ երուսաղէմէն այսպիսի

խնդրոց լուրեր պակաս լինելով՝
գոհ էինք թէ Յոյնք սկսած են
ճշմարիտ սիրով և եղբայրութեամբ
վարուել մերայնոց հետ, և կը խոր-
չին երկու կողմանց ևս նիւթապէս
ու բարոյապէս դասակար եղող
վեճերէ :

— Յատկապէս Ամեն. Ս. Պատ-
րիարք Հօր և Կրօնական ու Բա-
ղաքական ժողովոց ուշադրութիւն
նը կը խնդրեմք Մանիսայէն գըր-
ուած նամակին վրայ : Սրբեօք
ներելի՜ է մինչև այդ աստիճան
տրտաւոյ՝ ծայրայեղութիւն : Յա-
նուն եկեղեցական օրինաց և յա-
նուն պատուելի եկեղեցական իշխա-
նութեան, այդ ապերազան վար-
դապետին խաղա պատժուիլը կը
պահանջեմք . . .

(Թղթակցութիւն փոստի)
Մահ. 23 Յունուար 1885 : —
Երկու ամիսէ աւելի է որ Վեհա-
փառ Տ. Տ. Մակար կաթողիկոս
բազմած է ի գահ Հայրապետու-
թեան ամենայն Հայոց, ամէն տեղ
սկսած են պատկառանքով յիշել
Նորին Վեհափառութեան անունը.
Իզմիրի վիճակի եկեղեցեաց մէջ
ալ կը կատարուի սոյն պարտակա-
նութիւնը. բայց միայն ի Մանիսա՝
որ գլխաւոր թեմն է Իզմիրի վի-
ճակին, դեռ սկսուած չէ ամենայն
Հայոց Վեհափառ Հայրապետին
անուան յիշատակութիւնը. բնաւ
չէինք կարծեմ որ տեղւոյս քարո-
զիչ Գալոթոս վարդապետ մինչև
այս աստիճան յառաջ տանի յան-
դըրութիւնը. թո՛ղ ամենքն յի-
շեն, կրսէ այս վարդապետ, բայց
ես չպիտի յիշեմ նորա անունը իմ
բոլոր կենացս մէջ. ես պիտի պատ-
ռեմ, կը գոհ, նորա օրհնութեան
անդամակի կոնդակն՝ եթէ ձեռքս
անցնի : Մեղ պարտ կը համարեմք
Գեր. Տ. Մեղիսեղեկ Սրբազանի
ուշադրութիւնը խնդրել այս վա-
րդապետի յախուռն ընթացից վը-
րայ : Ինքն միայն կարող է անօ-
րինել զարժան, քանի որ իւր հո-
վանաւորութեան ներքեւ կը գըտ-
նուին Իզմիրի թեմեր : Ս.յա վա-
րդապետ տեղւոյս կը թական գոր-
ծին ու հաստատութեանց մէջ ալ
անդր քան զսահման իրաւասու-
թեանն միջամտելով յոխորտաբար,
կը վշտացնէ դպրոցական Հոգա-
բարձութիւնն ու ուսուցիչն, և իւր
ուղիւթեան որոմն կը ցանէ ժողո-
վրդեան մէջ :

Մահ. 14 Յունուար 1885 : —
Բաղաքիս Ծորոց թաղի Բարսեղ
անուն քահանայն անվաղելի վա-
մանց մէջ գտնուելուն պատճառ-
աւ, վիճակիս Առաջնորդ Ալեքի-
ճեան Գեր. Տ. Գրիգորիս Սրբազան
ըստ օրինի պատժական տնօրինու-
թիւն կրնէ նորա համար. բայց
չհաղանդիր քահանայն, և ի պա-
պականութիւն կը յարի՜ սահման-
եալ պատժէն աղատ մնալու հա-
մար : Ուստի Գեր. Առաջնորդը կը

հարկադրել գրել առ կառավարութիւնն և բանտարկել կուտայ, որպէս զի դատուի և կրէ արժանաւոր պատիժը:

Երէկ. 18 Յունիս 1885. — Վիճակիս նորընտիր Առաջնորդ Գեր. Տ. Փիլիպպոս եպիսկոպոս ժամանելով այսօր, տեղական կառավարութեան և ժողովրդեան ամեն դատուց կողմանէ մեծաւ յարգանքով ընդունուեցաւ: Յոյս կայ թէ նորին Գերապատուութիւնը պիտի յաջողի պատկեր վիճակայնոց անկախութիւնները, և չարդարացընել այն անպատահութիւններն որ իւր նախորդ պաշտօնավարութեանց վիճակէն ներշնչեալ են դժբաղդաբար:

Առաջին ժողով ապարդիւն նիստ մ'ունեցաւ երէկ: Ներկայ էին միայն 42 երեսօնականք: Դարձեալ կարելի չեղաւ ընտրել յանձնաժողովներն՝ վասն եղանակի կաթողիկոսական ընտրութեան և վասն վերաքննութեան սահմանադրութեան. վասն զի երեսօնականք ու մանք ժամավաճառութեան պատճառ եղան, շատխոսութեամբ և լեզուանութեամբ պահանջելով որ կաթողիկոսական նախորդ յանձնաժողովին տրուի այդ պաշտօնը, կամ թէ յանձնաժողովի ընտրութեան պէտք չէ բնաւ, և կամ թէ ազգային վարչութեան յանձնուի, և այլն, մինչդեռ այլապէս կողմերէ կը պնդէին թէ ժողովն արդէն որոշած է նոր յանձնաժողով մը ընտրել: Փափաղեան էֆէնտի երէկ դարձեալ յուզեց սա՛ զրոյցը թէ եկեղեցականաց ոմանք գաղտնի աշխատել են առաջի կառավարութեան Ռուսիոյ ընդդէմ կաթողիկոսացման Գեր. Տ. Մեղիսեանի Սրբազանի, և քննութիւն պահանջեց: Ներկայ դատուորներն հաճեցան ատենապետաց դիւանին յանձնել որ տեսնէ թէ այսպիսի զրոյցի մը կարեւորութիւն տալ և քննութիւն բանալ արժան է: Արդարեւ շատ գէշ տպաւորութիւն կրնէ երեսօնականաց ոմանց այս ընթացքը: Կաշխատին տակաւին որ թիւ հնար է՝ վեր ի վայր ընեն կաթողիկոսական խնդրոյն համար տրուած ամենայն որոշում, և զվեհափառ Տ. Տ. Մակար Հայրապետը վար առնելով տանին բարձրացընեն զՄեղիսեանի:

Մարայէն մտնաւոր տեղեկութիւնք հասած են ի Պատրիարքարան թէ երկու տարիէ հետէ յիշեալ քաղաքին մէջ բանտարկեալ զէյթունցոց չորսն արձակուել են, չնորհիւ պապադասանութեան՝ յոր յարեր են բանտին մէջ: Երէկ Խառն ժողովն էմանալով այս տեղեկութիւնը՝ որոշեց պաշտօնական ծանօթութիւն առնուլ Մարայէն և ապա տնօրինել զարժանն: Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրն արդէն կաշխատի յիշեալ բանտարկելոց ազատութեան համար:

Սիմոն Էֆէնտի Գափամահեան կը ծանուցանէ մեզ թէ Իւսկիւտարի գերեզմանատան դէմ երկուսեւ Նոր Դպրոց մը կը հաստատէ ամենայն դոճացուցիչ պայմաններով, ընդ հիմնադրութեամբ և տնօրինութեամբ իւր:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սերենեան — Բուսնիկէ Երէկ թէ անցեալ եօթնեկի վիճակին մէջ

է: Ընդ մէջ Բ. Դրան և Պուլլաւի որոշեալ կարգադրութեան համար մեծ տէրութեանց կողմանէ դեռ վերջնական չարժում մը չկայ: Լուրեր կան թէ տէրութիւնը կը հաւանին և մինչև իսկ աւերորդ կը համարին դեսպանախորհրդոյ վերստին գումարումն, և թէ Գերմանիա և Աւստրիա կը բանակցին հաստատել տեղի ունեցած կարգադրութիւնն, եթէ երբէք Ռուսիա չհամաձայնի և չարունակէ դիտողութիւն ընել կարգադրութեան այն մասին դէմ, որով պուլլար զօրքն և հետևաբար անոնց դուրսը գտնուող ռուս ըսպայք ի հարկին օմանեան զօրաւ վարաց հրամանատարութեան պիտի ենթարկին, և եթէ երբէք չարունակէ Ռուսիա դիտել թէ Արեւելեան — Բուսնիկի կուսակալութիւնը պէտք է սեպհականել Պուլլարիոյ իշխանին ո՛վ որ ալ լինի, և ոչ թէ արդի Սուլթանիոյ իշխանին միայն: Անցնելով Արեւելեան — Բուսնիկ, կը տեսնուի որ իշխանն ու պաշտօնատարը նորա և ժողովուրդը ըստ մեծի մասին գոհութիւն կը յայտնեն որոշեալ կարգադրութեան համար, և մինչև իսկ Սոֆիայի Մայր եկեղեցւոյ մէջ գահաբանական մաղթանքներ կարգացուել են ի ներկայութեան իշխանին, նախարարաց և բարձրաստիճան անձանց, և իշխանն երբ հաղորդել է զօրաց, ցնծութեան աղաղակներ ամբարձել են զօրքը: Այսու ամենայնիւ, կան միւլեանքըն ծայրայեղք, որ դժգոհութիւն կը յայտնեն և ուրեք ուրեք ժողովներ կրնան:

Հարաւայեան Բանկայի ընդ մէջ Պուլլարիոյ և Սերպիոյ տա՛ւաւին այս շարժում սկսած է ի Պուլլարէջ: Մինչև ցարդ նախնական մասնաւոր խորհրդակցութիւնք տեղի ունեցել են երկու կողմանց պատուիրակաց մէջ: Յայտնի չէ թէ հաշտութիւնը կարելի պիտի լինի, և ինչ պայմաններով, քանի որ իւրաքանչիւր Սերբիական-Բուսնիկի վրայ չարիտ խօսուի սերպաց հետ, և Պուլլարիա պատերազմական տուգանաց պահանջում չպիտի ընէ: Այս լրոց հետ կան նաև Սերպիոյ զինուորական պատրաստութեանց փութալմանութեան լուրերն, և Պուլլարիոյ նոր ինտրոյ ամենայն փութով զորաժողով ընելու զրոյցներն:

Յունաստան առաւել ծանրակշիռ վիճակի մէջ կը տագնապի: Մեծ տէրութեանց մարտանաւք համախառնեալ են մեծ ի հելլենական ջուրերն: Չերմ հելլենասէր համարեալ Պ. Կլաւսթիլը ևս ի պաշտօնէ յայտարարեց և Յունաստանի իսկ ծանոց թէ իւր նախորդ նախարարութեան համընթաց պիտի գտնուի: Բ. Դուռը կը պահանջէ մեծ տէրութիւններէն՝ ոչ ևս յապաղել ինչ վերջնական որոշում որ պիտի տրուի Յունաստանի համար: Հետևաբար կը կարծուի թէ յառաջիկայ եօթնեկի բացուին վարագոյրներն: Հելլենք մեծապէս յուզեալ կերպին, և կասկածներ կան թէ կառավարութիւնն եթէ զիջում ընէ, ներքին ծանր խռովութիւն մը պիտի ծագի, և արքայական դահ և ամենայն իշխանութիւն վեր ի վայր պիտի լինին:

Պարսկաստան, Ասորիս և Պաղեստինը աստիճանի Օսմանիէ պաշտ-

ուանցանք տրուեցաւ Տաքթոր Նաֆէլեան փաշայի: Սալիկէի աստիճան Պարսկացի կեդրոնական նախահաշտարանի ընդհանուր գաղտնիքը Գէորգ Էֆէնտիի — Երկրորդ օտտիճանի Եֆէնտիի պատահան կայսերական պալատին բժիշկին Տաքթոր Միւհիթի տիկնոջ, — Գաղաքագետութեան ընդհանուր գաղտնիքը անուանեցաւ Յէհմի Էֆէնտի: Օգոստ. Սուլթանն այցելելով հայազգի նրկարիչ Յովսէփ Մանաս Էֆէնտիի գործարանը, Գեղարուեստից Երազարամ շնորհեց նախ: Առաջին աստիճանի Օսմանիէ՝ Պարսից Շահին հօրեղբորդի Միւհիթի հիշմարտ Սուլթանին, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, և որոյ ի պատիւ կոչուեց տրուեցաւ կայսերական պալատին մէջ: Տրոց վերադառնալով փաստաբան կարգեցաւ Մանեալ-Պատէ Բէֆիկ պէյ: Տրոպիզոնի կուսակալ կարգեցաւ արտաքին գործոց նախորդ նախարար Սալի փաշա: Վանայ կուսակալ անուանեցաւ պետական խորհրդայ նախորդ նախագահ Ս. Բիֆի փաշա: Սիւնէքի վանական եալ դեսպան Սիւհաբ Էֆէնտիի նշանակեց պէյ որդին՝ հայրային շինութեանց պաշտօնատան երկաթուղեաց վարչական ճիւղին գերտնօրէն անուանեցաւ: Բուսնիկի Գաղաքէր կարգեցաւ Տաղիստանի-Պատէ Միւհիթի Էֆէնտի: Իտալիոյ թագաւորը Ս. Մորիս և Լազար պատուանշանի առաջին տատիճանն ընծայեց հանրային շինութեանց յանձնաժողովը անգամ Միւհիթի պէյի: Ինտայի (Տրոպիզոնի) նահանգ. Գայմազամ կարգեցաւ Ալի Հայտար Էֆէնտի: Բալի (Տրոպիզ) Գայմազամ անուանեցաւ Չարսանագի Գայմազամ Միւհիթի պէյ, փոխանակ Մուսթաֆա Էֆէնտիի՝ որ ի Չարսանագ փոխարեցաւ: Կայսերական հրամանաւ 30000 զրուշ ամաթուղակ որոշուեցաւ նախորդմեծ Եպարքոս Սայիտ փաշայի համար: Գերմանիոյ կայսրը Կարմիր Արծուոյ պատուանշանի չորրորդ աստիճանն ընծայեց անտառաց և հանքաց ընդհանուր երկրաշարժ Տաքթոր Վայսի: Չորրորդ աստիճանի Մէհիթի պատուանշան տրուեցաւ ազգային նշանաւոր երաժշտապետ Տիգրան Էֆէնտիի Չուլաճեան: Ս. Սուլթան կուսակալ խալի Բիֆաթ փաշայի որդի և Միւհիթի վարժարանի չղանաւարտ ձապիտ պէյ ի Զմիւռնիա Բէֆի վարչութեան թարգման կարգեցաւ:

Վախճանեալ ծովակալ Տաւմատ Մէհմետ Ալի փաշայի որդի և Օգոստ. Սուլթանի քեռայր Էտհէմ փաշա՝ որ անկողնոյ կը ծառայել երկու տարիէ հետեւ, անցեալ շարաթ գլխեր մեռաւ, 55 տարեկան:

Մայրաքաղաքիս Իսթըրն Էքսըրէս լրագիրը խափանեցաւ Բ. Դրան հրամանաւ, կառավարութեան շահուց ընդդիմախօս համարուելով:

Էտիքի Յունաց Մետրապոլիտ Տ. Նէֆիլի Սյոբօղի վանքը քաջուելու դիմամբ հրաժարական տուած լինելով՝ նորա տեղ ընտրուեցաւ Նիկիտի Մետրապոլիտ Տ. Տէմիա, իսկ Նիկիտի համար որոշուեցաւ Տ. Սոփրոնիոս:

Կիւրակէ Եֆէնտի չորս պրուսացի Հայք ձերբակալեցան, որ տեղւոյն կայարանին դէմ Բերդիւն աղայի տունէն 130 իրայի արժէքով գոհարեցին, արձակեղէն և զգեստ գոյցած էին: Գոհաներուն մէկ մասն երեան հանուած է:

Ճանիկի չղակայից հռչակաւոր աւագակապետ Հասան Փէհլիվան բռնուել բանտարկուել է:

Թաթաւլայի Յոյն մը, Միւխալիս անուն, 50 տարեկան, 4 զաւակաց տէր, ի Բերա հանրակառաց ներքե մտալով՝ մարմնոյն ըստորին մասը ծանրապէս վիրաւորեցաւ, և տեղւոյն թաղապետական հիւանդանոցին մէջ կտրեցին ոտը:

Հայտարարեցաւ երկաթուղւոյ ընկերութեան փարսիական գրասենեակը՝ Վալաթիայէն երկաթուղւոյ կայարանին չէնքերուն մէջ փոխադրեցան, առ ի խնայութիւն ծախսոց:

Ի Կրետէ քանի մը հարկեր հելլեն կամաւորք ձերբակալուել բանտարկուել են:

Էնկիլիթի Գաթամալիի և Դոնայի մէջ չորս նուագութիւնն զգալի եղեր է, որոյ պատճառն է ձեռն ու անձրեւի պակասութիւնը: Պարքէտէրի մէջ օգերն այն ատիճան մեղմ են, որ ծառերն ըսկրած են ծաղիլ:

Իւսկիւտար Թօֆհանէի-օղլուի կողմը Ալթունի-Պատէ թաղին մէջ գործաւորք շրջոր մը փորած ժամանակ, անձրեւի հետքեր տեսնելով՝ ծանուցել են կառավարութեան և նա քննելով ստուգել է թէ լաւ տեսակէ անխահանք մ'է:

Եանեայէն գրուած է առ Նէօլոօս թէ Տէրլիոյ չղականերէն երեք աղաքիացի ոստիկանք հրաժարելով իրենց պաշտօնէն, սկսած են աւագակալութիւն ընել, և թէ սոքա Կիւրայի կրճին մէջ ամէն տեսակ գողութիւն ու հարկատահարութիւն գործելէն ետքը, Սէլհի գիւղը մտնելով՝ Եանաքի անուն դերձակի մը տունը կողոպտել, և տան մէջ գտնուող ներք չարաբեր են տաք ձէթ լեցընելով նոյս մարմնոց վրայ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սպանիոյ արքայական ազգատոհմէն Սէվիլի դուքսն՝ որ Բերստիէ թագուհւոյն դէմ գրգռուել և ծանր վարմանց մէջ գտնուելուն համար ձերբակալեալ և դատի ենթարկեալ էր, ու թամայ բերդարգելութեան դատապարտուել է. սակայն կը կարծուի թէ թագուհւոյն ներումն պիտի չնորհէ:

Ըստ վերջին տեղեկութեանց հետեալ կերպիւ տեղի ունեցած է ընդ մէջ Յունաստանի նախարարապետ Պ. Տէլիեանի և անգլիական դեսպանին գժտութեան պատճառ եղող անցքն: Դեսպանը Պ. Տէլիեանի պաշտօնատունը գնացել է, ծանուցուել է գալուստն, և երբ ներս հրաւիրուել է, Լորտ Սալիգալիի հեռագիրը մատուցել է, որով իմաց կը տրուի Յունաստանի թէ Անգլիա համաձայնութեամբ Եւրոպիոյ պիտի արգելու հելլենական նաւատորմը, եթէ Թուրքիոյ դէմ որեւէ յարձակման եղնէ: Պ. Տէլիեանի ըսել է թէ այս հեռագիրն յանհանրինս կը զարմացնէ զիս:

Դեսպանը պահանջել է անմիջապէս պատասխան տալ Պ. Տէլիեանի, պատասխանին է թէ ինքը սահմանադրական պետութեան մը նախարարապետն է, կը պարտաւորի խորհրդակցել պաշտօնակցացը հետ և տեղեկագիր մատուցանել առ թագաւորն: Դեսպանը չհանդուրժելով Պ. Տէլիեանի այս առաւելութեանց, զայրացմամբ ըսել է, «Այլ մտնալ թէ ձեր խորհրդարանին մէջ կամ ձեր զաւակարարութիւնը լող խումբ մը հելլենաց հետ չէք խօսակցիր արդ. այլ Անգլիոյ թագուհւոյն ներկայացնէ հետ»: Երբ Պ. Տէլիեանի ապրելով դեսպանին այս խօսքին վրայ, լուրէ հաւանելի զայրանալով՝ դարձեալ սկսել է խօսիլ և ըսել է, «Բացարդ է իմ հրահանգը, եթէ չհնազանդեք, կրնամք արգելաւ զձեզ Օսմանեան պետութեան դէմ զատերազմ եղելէ»: Պ. Տէլիեանի պատասխանեց թէ ցորժամ ևս նախարարապետ եմ, Յունաստան և ոչ ուսք պիտի հպատակի: Դեսպանն ոչ ևս կարենալով զսպել զինքն, «Եթէ կարենաք առանձին բան մը ընել ըսել է երկոյս անդիտարէն լեզուաւ, և Պ. Տէլիեանի ոտք երկելով և կրնալով դեսպանին դարձնելով դուրս ելնել ուղած ատենը, դեսպանը ձեռնադրեց զինքն ըսելու, և դուռը դրողմամբ փակել ելել է զայրանք: Այս անցքը լեզի լինելով Սիւնէքի մէջ, հասարակութիւնն յուզուել է, և դեսպանը հետեալ օրը տալաւ գնացել է ի բացատրութիւն, բայց չէ ընդունուել, և լրագիրը մանաւանդ զաւելջութեթ սկսել են ծանրապէս յարձակիլ դեսպանին դէմ և կառավարութիւնը բնաւ կարեւորութիւն չտա՛ր դեսպանին կողմանէ ընդդէմ այս յարձակմանց յարուցեալ բողոքներուն և վտխաբնութեան պահանջմանց:

Ռուսիոյ կայսրն առ իշխանն Պուլլարիոյ նամակ մը ուղղել է, յորում գրած է երկր թէ Եստահանեցաւ ձեր նամակէն. գոհութեամբ պիտի հաւատամ անջնջելի հաւատարմութեան և անձնական խորին երախտապարտութեան յայտարարութեանցը, եթէ արդեաւ պապուցանէք զայնս:

Դարաւորի իշխանը նախորդ ամսոյ 22ին Բեդերպուրկ հասել է: Երկաթուղւոյ կայարանին մէջ ընդառաջ ելել են կայսրը, մեծ դուքսը և բարձրաստիճան պաշտօնատարք և պահակախումբ մը, իշխանն հիւրընկալուել է ի ձմերային պալատին կայսեր: Գաղաքական նշանակութիւն կը տրուի այս մեծ ընդունելութեան:

Միացեալ Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Պալաթի կլինը մեռել է յետ սակաւօրեայ հիւանդութեան. անկէջ 8 օր յառաջ ալ մէկ աղջիկն արտի հիւանդութիւնէ յանկարծամահ եղեր է՝ նախադահական պալատն երեկոյթի մը երթալ պատրաստուած ատենը: Պայարտ՝ մեծապէս վշտանալով՝ ուղեր է բոլորովն քաջուել քաղաքական կեանքէ, բայց բարեկամք իւր և նախադահարողութեամբ Եւրոպիոյ պիտի արգելու հելլենական նաւատորմը, եթէ Թուրքիոյ դէմ որեւէ յարձակման եղնէ: Պ. Տէլիեանի ըսել է թէ այս հեռագիրն յանհանրինս կը զարմացնէ զիս:

ՅԱՆԳՂԻԱ այս օրերս դարձեալ երեան կենէ կանանց ընտրական իրաւանց խնդրը, Թրքատաւութեան ու հեռագրութեան

եալ կարագ, պտուղ, աղցան, պաղպաղակ, փոքրիկ ողջ կատուներ, մեռած մկներ, և այլն։ Այսպէս քանի մը տարի յառաջ Լոնտոնի թղթատան նամակաց տիկին մէջ գտնուեցաւ սպանիական շնիկ մը, որոյ վզէն առկալ կայր մազադաթեայ հասցէն. այդ բռն ընդհուպ իւր հասցէին յղեցաւ։ Ստուգուած է թէ տարօրինակ նիւթոց ծրարներ կը յանձնուին ստէպ ստէպ թղթատարութեան, որպիսի են ողջ սարդեր, մուկեր, մողեսք և կրիաներ։ Տարօրինակ սատանորդի մը իւր բնական պատմութեան հետամուտ մեծ զայրոյթ կեղծեց երբ մերժեցին ընդունիլ ողջ իժ մը զոր թղթատան կը յանձնէր։ Այստեղ հանդերձ բացառաբար և մանաւանդ բնագիտին մը տաղանդունը չարդիւրեւ համար, թղթատարական վարչութիւնն համոզուելով որ սոյն իժն ի տես կը դրկուի, զիջաւ յանձն առնուլ նորա փոխադրութիւնն, և այսպէս այդ սողունն յատուկ սուրհանդակով յղեցաւ։

1884ին 5,300,000 նամակներէ 4750000 անբաւական հասցէի պատճառաւ մնացած են ի թղթատան։ Մին կը պարունակէր 2300 ֆրանք որ երկար ատենէ ի վեր չէ վերտառուած, իսկ 27,000 նամակը անհասցէ էին, որոց 13400 կը պարունակէին 125000 ֆրանք։

1884ին ընկերութիւն մը ի ՀըԼ 300,000 չըլաբերական յանձնեց թղթատան իւր 20 թանկէլով ծանրութեամբ, որոց համար վճարեց 60,000 ֆրանք. սորա ամբողջովին յղեցան և ցրուեցան, ճշգրիտ և առ ժամայն 48 ժամու մէջ, 7 յաւելուածական չորհակառայ միջոցաւ։

1883ին Լոնտոնի վաճառատուն մը մէջ օրուան մէջ 132,000 նամակ և ուրիշ մը 167000 թղթատարական տոմս, եւ Լոնտոնի ուրիշ վաճառատուններ մէջ անգամէն 144,000 և 456,000 չըլաբերական յղած են։ Այս տարի թղթատարական ծրարներու նորահաստատ կայանի միջոցաւ ի յիշուող հասաւ ծրար մը և տեղական իշխանութեան կողմանէ բացուեցաւ, վառն զի մէջէն տարօրինակ և անբացատրելի ձայն մը կը լուէր։ Սովորական բու մը, գրեթէ օգտապաշտութեան մահացեալ գտնուեցաւ և փութով խռնամուկէն յետոյ, յղեցաւ իւր հասցէին՝ երկաթուղւոյ միջոցաւ։

Ի Լիվըրքուլ գիտուած մը պատահեցաւ այս Յունուարին, որ մեծ ձանձրոյթ պիտի պատճառէր թղթատարական պաշտօնէից, եթէ ստէպ կրկնուէր։ Խնայողութեան և կամ մի այլ ո՛րէն քմահաճոյքով, թղթատարական 10 սանթիմիոյ դրոշմաթղթի (բուլ) մը ետին 26 բաւերէ բաղկացեալ նամակ մը. այս անօրինակ գիրն ընդփոյթ իւր հասցէին ժամանած ինչեւրոն, յորդն շարունակեց. այլ երրորդ անգամուն, այդ պատճառն փոխանակ 10 ի սանթիմիոյ բուլի մը վրայ գրուած լինելով 10 սանթիմը պահանջուեցաւ նամակ ընկալէն, ի յանձնել նամակին։

Այսքան սքանչելապէս կազմակերպեալ թղթատարական վարչութիւնը ընդմիջող գերծ չէ գանգատներէ, և միայն գանգատներ կընդունի։ Մէկ քանի տարի յառաջ, Ամերիկացի մը, յԱնգլիա ժամանած, և իւր քրոջ

նորագոյն հասցէին անգիտակաւ, առնա յղեց իւր նամակն ի «Ուէր-ն»։ Այսպէս կա՞յլա՞ւ։ Սովորական ժամանակամիջոցին պատասխան ստացաւ քրոջմէն թէ իւր գիրն իւրեն յանձնուած է ի Կալիֆոռնիա, երբ հանրակառքի մը վերնայարկէն էր։ Երեսուցեան շաբթուն, 16 միլիոն նամակ, անգը քան զսովորականն, կեղծութեան թղթատնէն անցած է. իսկ սովորական թիւն է 13 միլիոն։

XX Արեւելոյ զբոս անգլիէն Բէթեր — ժամանակէ մը հետէ սկսուած է արեգական վրայ նշմարուիլ ահաւոր բիծերու խումբ մը, որոց ամենէն մեծն, ըստ ճշգրիտ հաշուոց, 7000 միլիոն լայնութեամբ և 20 հազար միլիոն երկայնութեամբ տարածութիւն ունի, և որոյ վրայ կարելի է զետեղել 50 հատ երկրագունտ։ Այս տիտանեան խմբին միջին մասն՝ որ արեգական աջ կողմը կը գտնուի, լաւ գիտակով կարելի է տեսնել։

XX Հեպտաթիւն հանդէս մը կը բացուի մօտերս ի Հոմա։ Ի տես պիտի դուրսն 700 մարդկային զանկեր և 8000 ոճրագործներ, հազարի չափ հեղինակութիւնը, քերթուածք, և զանազան գործիքներ, որ ոճրագործներու կը պատկանին. պիտի տեսնուի նոյնպէս Այլթեմ մը՝ 500 ոճրագործաց և 300 տարապայման անձանց բարոյական յատկութեանց նկարագրութեամբ, և եւրոպիոյ մէջ գործուած եղեւանց ցուցակն և 23 հազար ոճրագործաց քանակն յատկութիւնները ցուցնող տեղեկագիր մը։

XX Միջոցաւ Կոնստանտինոպոլիս — Այսպէս կը կոչեն անգլիացի ճանաբորդք տունն մը որ ինքնին չէ ծաղիկը այլ ծիծաղիկ կուտայ։ Արաբիոյ մէջ կը բուսնի. գոյնը բաց դեղին և սերմերը կակուղ են. բլունիկը հունտերը չորցնելով կը մանրեն, որոյ փոշին ամենափոքր մաս մը գործածողը կախի պարել, երգել, և զանազան ծիծաղաշարժ կատակներ ընել քանի մը ժամ շարունակ. երբ փոշոյն աղբած գրգռութիւնն անցնի, թմրութիւն մը կուգայ և ապա կը յաջորդէ խոր քուն մը։ Սթալիսալ անձն ոչինչ կը յիշէ իւր զարմանալի դաւանցանաց ատեն կատարած գերէն։

XX Զաւարակեալ Բոյնոս Այրես — Մօտերս ի Համպուրկ մեռաւ գարեջրաւի Համպուրկ մը՝ թողլով զբարձագրուի մը, որուն տոկոսն իւր հազար թալէր՝ ամէն տարի պիտի տրուի Համպուրկի ամենէն ճաշատ գլուխ ունեցողի մը։ Այս նուիրատուութեան համար սահմանուած են անկողնակալ անձինք, որ պիտի ընեն ներկայացեալ ճաշատներուն գլուխներն։ Եթէ միեւնոյն աստիճան ճաշատ գլուխ ունեցողներ ներկայանան, նուէրը կտրուեցանքին պիտի տրուի։ Իսկ եթէ ներկայանայ բոլորովին ճաշատ գլուխ մը, այնպէս որ գլուխը բոլորովին անհերք լինի ի ընէ, այդ բարեբախտին պիտի տրուի ամբողջ զբարձագլուխը։

XX Հեպտաթիւն Բէթեր — Արեւմտեան եւրոպիոյ հեռագրական վարչութիւնը սկսած են փոխանակ փայտի երկաթ գործածել հեռագրական թելերու համար։ Զվիցերիի և Գերմանիոյ մէջ արգէն շատ տեղեր գերանք փոխուած են։ Ու

յովհետեւ նախորդ տարիներու վրայ երկաթին գինը շատ իջած է փայտի գնոյն համեմատութեամբ, ուստի շատ հաւանական է որ այս փոփոխութիւնն ընդհանրանայ։

XX Անորոշութիւն Ժամանակէ մը հետէ սովորականէն աւելի յոտակ կը փայլի, Կարելի է մեծ գիտակով նշմարել. այժմ գեղեցիկ կիսալուսնոյ մը ձևն ունի, որով կը յայտնուի թէ սա ալ ինչպէս երկրագունտն, իւր լոյսը արեգակէն կառնու։ Գուցէ ոմանց ծանօթ չէ, որ այս աստղն իւր մեծութեամբ երկրագունտին կը հաւասարի, և մեր երկրագունտն ալ Վեներայի լուսաւոր կերելի, ինչպէս նա մեզի։ Այս երկու մոլորակը ամէն կերպով իրարու բոլորովին համասեռ են և այժմ քննութեանց դիւրամատչելի։ Նախորդ և ներկայ ամսոց մէջ Վեներայի տեսիլը սկսած է նուազիլ և օրըստօրէ պիտի նմանի գերանդաձև լուսնոյ և միեւնոյն ժամանակ աստիճանաբար մեղ մօտենալով առաւել յոտակ պիտի տեսնուի։ Ամենէն աւելի յոտակ փայլութիւնը Յունուար 1ին էր։ Արեւմտեան յիշել որ լաւագոյն ժամանակն է այժմ, այս աստղին երեւոյթը դիտել սովորական հեռագիտակով որ է իւր մոտախլապատ կողմէն գաղտնի կամ ծածուկ լոյսն։ Եւ բռն այս մոլորակին միջին մասը տարօրինակ փայլ մը կը տարածէ որուն ինչ բանէ յառաջ գալը դեռ յայտնի չէ։ Վիլհելմ Մէյէրի մօտերս ի լոյս ընծայած գրքին մէջ համոզում արտայայտած է թէ այս փայլն յառաջ կուգայ հիւսիսային լուսաճաճանիցէն։ Այս երեւոյթն յաջորդ տարւոյ Յունուարի մէջ վերադառնի տեսնելի է։

Ակայեալ երիտասարդ մը, կը փափաքի դատարանել թէ՛ վարժարանաց և թէ՛ տանց մէջ Հայերէն, Թրանսերէն, Անգլիերէն, և Թուրքերէն լեզուներն, ինչպէս նաև Առողջաբանութիւն, Բնական գիտութիւն, Տնտեսականութիւն (հանդերձ Առևտրական թղթակցութեամբ, Թրանսերէն և Անգլիերէն լեզուօք), Աշխարհագրութիւն (Առևտրականաւ միասին) և Պատմութիւն (Հին և Նոր ազգաց)։ Փափաքողաց ևս Գերմաներէն։

Պէտք ունեցողը կրնան դիմել Պոլսի, Յակոբեան խան, Թիւ 14 եւրոպական գրատունը։

ԷԼԻՖԱՅԻ ՕՍՄԱՆԻ Գրեց Մ. Արիկեան Գ. Տիպ Մեծաւ Քարեկոնութեամբ Գին 60 փարա

Սոյն քերականի կէսը գրքի գիր իսկ միւս կէսն ալ նորա ձևազիրն է։

ԲԱՌԱՐԱՆ ՏԱՃԻՆԵՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ Թորոնեաց Միհրան Արիկեան

տողն հաշուած է թէ մօայլ բժին հեռաւորութիւնը կը հաւասարի Սիրուսի երկհազարեան հեռաւորութեան։ Եւ լոյսը այս հեռաւոր տարածութիւնը հազիւ վեց հազար տարւոյ մէջ կրնայ անցնիլ։

XX Վեներայի աստղը Ժամանակէ մը հետէ սովորականէն աւելի յոտակ կը փայլի, Կարելի է մեծ գիտակով նշմարել. այժմ գեղեցիկ կիսալուսնոյ մը ձևն ունի, որով կը յայտնուի թէ սա ալ ինչպէս երկրագունտն, իւր լոյսը արեգակէն կառնու։ Գուցէ ոմանց ծանօթ չէ, որ այս աստղն իւր մեծութեամբ երկրագունտին կը հաւասարի, և մեր երկրագունտն ալ Վեներայի լուսաւոր կերելի, ինչպէս նա մեզի։ Այս երկու մոլորակը ամէն կերպով իրարու բոլորովին համասեռ են և այժմ քննութեանց դիւրամատչելի։ Նախորդ և ներկայ ամսոց մէջ Վեներայի տեսիլը սկսած է նուազիլ և օրըստօրէ պիտի նմանի գերանդաձև լուսնոյ և միեւնոյն ժամանակ աստիճանաբար մեղ մօտենալով առաւել յոտակ պիտի տեսնուի։ Ամենէն աւելի յոտակ փայլութիւնը Յունուար 1ին էր։ Արեւմտեան յիշել որ լաւագոյն ժամանակն է այժմ, այս աստղին երեւոյթը դիտել սովորական հեռագիտակով որ է իւր մոտախլապատ կողմէն գաղտնի կամ ծածուկ լոյսն։ Եւ բռն այս մոլորակին միջին մասը տարօրինակ փայլ մը կը տարածէ որուն ինչ բանէ յառաջ գալը դեռ յայտնի չէ։ Վիլհելմ Մէյէրի մօտերս ի լոյս ընծայած գրքին մէջ համոզում արտայայտած է թէ այս փայլն յառաջ կուգայ հիւսիսային լուսաճաճանիցէն։ Այս երեւոյթն յաջորդ տարւոյ Յունուարի մէջ վերադառնի տեսնելի է։

ԱՆՈՍՆԱՐՈՅԺ ՄԻՆՈՍ ԻՄԻՐԵԱՆ

Ձիերու, կովերու և շանց հիւանդութիւնները կը դարմանէ և առաւ ծախի ատեն նոյն կենդանեաց առողջ կամ հիւանդոտ լինելն հասկնալ ուղղութիւնը կը գտնուի։ Պէտք է զիմէլ Պոլսի Պահճէ-Գաբու Մէհրաբեթեան Էֆենտիի գեղարանը, կամ իւր բնակարանը Իսկիւտար Պաղարապաշի Աթապէտի փողոց թիւ 24։

Վկայեալ երիտասարդ մը, կը փափաքի դատարանել թէ՛ վարժարանաց և թէ՛ տանց մէջ Հայերէն, Թրանսերէն, Անգլիերէն, և Թուրքերէն լեզուներն, ինչպէս նաև Առողջաբանութիւն, Բնական գիտութիւն, Տնտեսականութիւն (հանդերձ Առևտրական թղթակցութեամբ, Թրանսերէն և Անգլիերէն լեզուօք), Աշխարհագրութիւն (Առևտրականաւ միասին) և Պատմութիւն (Հին և Նոր ազգաց)։ Փափաքողաց ևս Գերմաներէն։

Պէտք ունեցողը կրնան դիմել Պոլսի, Յակոբեան խան, Թիւ 14 եւրոպական գրատունը։

ԷԼԻՖԱՅԻ ՕՍՄԱՆԻ Գրեց Մ. Արիկեան Գ. Տիպ Մեծաւ Քարեկոնութեամբ Գին 60 փարա

Սոյն քերականի կէսը գրքի գիր իսկ միւս կէսն ալ նորա ձևազիրն է։

Գ. Տետրն ալ հրատարակուեցաւ Գին 60 փարա

Թուականութիւն. Հատորին տըպագրութիւն աւարտեցաւ, և երկրորդն սկսաւ։

Ուղեցոյց Կառնոյ և օրէրբոց թարգմանեաց ի Գերմաներէն Մ. Կ. Նազիկեան

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ս.Ղ.Ս.Մ.Ս.Ր. ՈՒ ՍԻՍ Գեր. Տ. Մատթէոս եպիսկոպոս Իգմիրեան գրած է Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ ընդհանրական հայրապետութեան, և Աղթամարաց ու Սոյո կաթողիկոսութեանց հաստատութեան, իրաւասութեան եւ պարտոց ու պաշտաման վրայ, պատմութեամբ արձանագրութեամբ և հին ու նոր վաւերական պաշտօնագրով հաստատելով զամենայն Հայաստանեայց Հայրապետութեան և Աղթամարաց ու Սոյո անցեալ եւ ժամանակակից վիճակաց վրայ։ Անուշաւտ եւ թէ մեծ կարեւորութիւն ու օգտակարութիւն ունի այս հրատարակութիւնը, մանաւանդ ներկայ ժամանակին մէջ, յորում Սոյո կաթողիկոսական խնդիրը կը յուզուի դեռ ևս Պապականիոյ բարեփոխութեան վրայ կիսափոխ։ Գեր. Իգմիրեան քաջ հետազոտած ու իմաստասիրած է զայս ամենայն, և լուսաւոր ծանօթութիւններ կրնայէ հետաքննել Հայոց։ Գրքին սկիզբը գրեւորած ցանկը աչքէ անցնողը պիտի տեսնէ, թէ որչափ նշանաւոր անցքեր նշանակեալ են ինքնով, եւ քանի նշանակալից և մեծաւոր է Հայկական հարստութեանց միակ միացողը եղող Հայրապետութիւնը։ Կարծէ, որ ամեն Հայ ունենայ հատ մը կարծի որ ամեն Հայ թանգարանի մէջ զլուսաւոր տեղ մը բռնէ այս Գրքը։

Կատարել լրագրոց Գրասենեակը, Պոլսի Պաղարապաշի Նախիչե-խանի Բիւրոյի յարկ թիւ 16. Պաղար-գաբու Ջըրափաճառ Պողոս աղայի խանութը։ Կը բաղկանայ 4300 երեսներէ։

PILULES HOLLOWAY ԴԵՂԱՆԷՍԷ ՀՈՒՂՈՒՄԻՒ

Լեարքի, ստամոքսի և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է այն դեղատեսակը, ամեն ջրային տարրութեան ու ժամանակակից ևս տարրութեան համար. կը ջնջէ և անհետ կրնէ ամեն տեսակ անպարտաւորութեանց հետքերը։ Սրտի և երիկանայի վրայ օգտակար ազդեցութիւն մը ունի. արեւոր մարդկան յորմանալ գարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ և գրգռելով կենսական գործարանները կը շարունակէ։ Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբ արտաստանութիւն, կծուութիւն, մաշկային հիւանդութիւններ որովայնի մէջ լցուած կապը, գլխից ցաւեր կիսնէ, մարդկութեան կաշուի վրայ, և մարմնը մաքրուելով բոլոր այն աղտոտութիւններ որ շատ անգամ զանազան հիւանդութեանց ընկողնապատճառ կըլլան, աստղծու մեղ եւ բնական դիւրը կըզգենու։

ONCULT HOLLOWAY ՍՊԵՂԱՆԷ ՀՈՒՂՈՒՄԻՒ

Մորթային հիւանդութիւնն եւ վէրք բուժելու մասին ունեցած պատմական յատկութեանցը հաւասարի բընաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թուրքերու վէրքեր, ունեցը, քաղցիկը (շէրէֆէ), սրունց եւ ատենց վէրքեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կաւանան։ Օգտակար է նաև հարցուխի, հազի, սրտի բարախման, մանաւանդ լուրջացաւ (էէ) ըսուած հիւանդութեան, իւր կաղտոտիչ եւ գործող ազդեցութեամբ խոյլ (սլաք) հիւանդութեան ապականիչ գործութիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ կը դիմադրուէ։

Այս դեղերուն գործածութեան եւ դասակարգման համար և իւրաքանչիւր տիպի վրայ, որ կատարել ամեն դեղաւիճակներու ըլլով, եւ մասնաւորապէս Պաղար-գաբու թալ-խանի կողմէր Պ. Գապարեանի գեղարանը, Թիւ 7, կը ծախուի։

Աւելի անեղ ուղղող կը հրաւիրուի առ հեղինակն տօթթօր Հոլլոուէ իւր ուսն Օքսֆորտ փողոց թիւ 533։

ՏՆՈՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ Հ. Ս. ԱՂԱՃԱՃԱՃԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻՉԱՆԵԱՆ Բիգա-փաշա խաբ թիւ 3